

Posudek vedoucího diplomové práce

autor: Šimon Svěrák

diplomová práce: Situace surrealistického subjektu. 2012

vedoucí práce: Prof. PhDr. Vlastimil Zuska, CSc.

Práce se skládá ze dvou relativně samostatných částí, spjatých Závěrem. První část, *Dialektická fenomenologie surrealistické zkušenosti*, se soustřeďuje na substancialitu surrealistického chápání (ať už explicitního nebo implicitního) subjektivity a to v explikaci klíčových pojmů surrealistického myšlení (a tvorby) – náhoda, stav milosti, touha, láska, cynismus. Text prozrazuje zaujetí autora sledovanou problematikou, pečlivou práci s prameny a samostatné promyšlení i vyvozování závěrů. K úvodu mám jen jednu výhradu (vedle pravopisné hrubky) – imaginativní postupy (s. 7) nejsou nutně iracionální, viz myšlenkový experiment v přírodních vědách. V postupném ohledávání vývoje surrealistického myšlení od Bretona, přes Dalího po Effenbergera postupuje text uvážlivě, přehledně a přesvědčivě. Drobnou výhradu či spíše dotaz mám k formulaci na s. 20 : „Subjektivita zastavuje hodnocení objektu vzhledem k nějakému předem pojatému záměru (pasivita), avšak struktura objektu se nerozpadá.“ Míněna je situace nepředvídané události. Sledování nějakého záměru mi nepřijde jako pasivita a lze si představit nepředvídanou událost, která způsobí rozpad původně intendovaného objektu. „Velevnímavý postoj“ coby surrealistický „stav milosti“ přímo žadoní o usouvztažnění s konceptem estetického postoje, žel marně, o to více, že na následující stránce se objevuje básnický obraz jako „krátké spojení“ mezi úrovněmi subjektivity.

Druhá část, *Historický úvod k negativní ontologii*, je zaměřena na výklad subjektu v Marxově rané tvorbě a vykazuje obdobné zaujetí a informovanost jako část první. Snaha o domyšlení Marxovy desubstantivizace subjektu vyústí v jeho zánik. Zajímavé srovnání se nabízí například s reprezentativním

sborníkem *Who Comes After the Subject?* (eds. Cadava, Connor, Nancy, New York 1991).

V *Závěru* načrtává autor paralelu mezi vývojem surrealistického pojetí subjektu a raným Marxem, spolu s tvrzením o iracionalitě jako síle negace (positivní a kladoucí iracionalita tedy neexistuje?). Opět se v samém závěru objevuje implicitní identifikace iracionality a imaginace, což si žádá vysvětlení při obhajobě.

Celkově práci hodnotím jako zdařilou, přesvědčivě demonstrující autorovu pečlivou práci s prameny, schopnost neodvozené interpretace a tvorby vlastních závěrů. Práce je sevřená až natolik, že se nepouští do nabízejících se rozvětvení (Lévinasova metafysická touha po Druhém, Patočkův negativní platonismus, existencialistické pojetí vztahu esence a existence atp.), ale to nepokládám za závadu, naopak, tato sevřenost umožňuje ponor pod povrch a tedy hloubku práce. Jediné, ale o to podstatnější, co v práci postrádám, je estetická dimenze. Pokud bych nevěděl, že diplomová práce je psána a podána na oboru Estetika, lokalizoval bych text na obor Filosofie. Jako vedoucí práce jsem s autorem konzultoval průběh práce, nikoliv konečný text, kde je absence estetické problematiky citelná. Z tohoto důvodu navrhuji hodnocení velmi dobře, ač jinak jde o práci výbornou.

Praha 30.1.2013

Vlastimil Zuska